

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง

ศึกษาสภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ชื่อโรงเรียน .....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ .....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ .....

เวลาสัมภาษณ์..... ครั้งที่.....

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

- ( ) ผู้บริหารโรงเรียน
- ( ) ตัวแทนครูผู้สอน
- ( ) กรรมการสถานศึกษา

2. ระยะเวลาการเป็นกรรมการ..... ปี

3. วุฒิการศึกษาสายสามัญ .....

4. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด .....

5. ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาในเรื่องการบริหารงานโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน.....ครั้ง

ครั้งที่	เรื่อง	แหล่งงบประมาณ	ระยะเวลา	หน่วยงานที่จัด

6. บริบทเกี่ยวกับสถานศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และอื่น ๆ

6.1 ชุมชนให้ความสนใจการศึกษาอย่างน้อยเพียงไร

สนใจ - เพราะสาเหตุใด

ไม่สนใจ - เพราะสาเหตุใด

6.2 ชุมชนสนับสนุนสถานศึกษาหรือไม่

สนับสนุน - เพราะสาเหตุใด

ไม่สนับสนุน - เพราะสาเหตุใด

6.3 ชุมชนสนใจส่งลูกหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนี้มากน้อยเพียงไร

สนใจ - เพราะสาเหตุใด

ไม่สนใจ - เพราะสาเหตุใด

6.4 สังคมในชุมชนเป็นแบบใด

- อุนิสัย

- ความสามัคคี

- ความซื่อสัตย์

- ความมีน้ำใจ

6.5 เศรษฐกิจในชุมชนเป็นอย่างไร

- อาชีพ

- ฐานะทางเศรษฐกิจ

- ประหยัด ฟุ่มเฟือย

- รายได้ / ครอบครัวยุ

6.6 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีส่วนช่วยเหลือในการจัดการศึกษาเพียงไร

มีผลดีกับการศึกษาและกระทบกับการศึกษาอย่างไร.....

.....

6.7 จารีต ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม ของชุมชนเป็นแบบใด.....

.....

6.8 ชุมชนขอความร่วมมือ / ขอรับบริการจากสถานศึกษาหรือไม่

- ขอรับ อย่างไร

- ไม่ขอรับ เพราะเหตุใด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษากำแพงเพชร เขต 1

1. รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.1 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบใด

สาเหตุที่เลือกรูปแบบ.....

เพราะ.....

1.2 ได้กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาหรือไม่.....

1.3 ได้ร่วมจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่

เพราะเหตุใด.....

1.4 สัดส่วนของคณะกรรมการเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม เพราะเหตุใด

- ไม่เหมาะสม ควรแก้ไขเป็นอย่างไร

1.5 กรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในบทบาทของกรรมการสถานศึกษาหรือไม่

- เข้าใจ ได้รับความรู้เรื่องบทบาทอย่างไร จากใคร

- ไม่เข้าใจ ควรหาความรู้เรื่องนี้อย่างไร จากใคร

1.6 กรรมการสถานศึกษามีอิสระในการแสดงแนวคิด / ความคิดเห็นหรือไม่

- มี ได้แสดงความคิดเห็นเรื่องใดบ้าง

- ไม่มี เพราะเหตุใด

2. หลักการกระจายอำนาจ

2.1 สถานศึกษาได้รับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษามากน้อยเพียงไร

- ด้านวิชาการ

- บุคลากร

- งบประมาณ

- บริหารทั่วไป

2.2 ข้อดีของการกระจายอำนาจเป็นอย่างไร.....

.....

2.3 ปัญหาและอุปสรรคของการกระจายอำนาจเป็นอย่างไร.....

.....

- 2.4 สพฐ. กระจายอำนาจให้สถานศึกษาเพียงพอหรือไม่
 เพียงพอ.....
 ไม่เพียงพอ ควรขออะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง.....
- 2.5 การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเหมาะสมหรือไม่
 เหมาะสม เพราะเหตุใด.....
 ไม่เหมาะสม เพราะเหตุใด.....
- 2.6 สถานศึกษาเตรียมพร้อมรับสถานภาพนิติบุคคลหรือไม่
 เตรียมรับ เพราะเหตุใด / เตรียมอย่างไร.....
 ไม่เตรียมรับ เพราะเหตุใด.....

3. หลักการมีส่วนร่วม

- 3.1 มีการจัดให้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร.....
 .....
- 3.2 ด้านวิชาการ มีใครบ้าง มีรูปแบบอย่างไร.....
 .....
- 3.3 ด้านงบประมาณ มีใครบ้าง มีรูปแบบอย่างไร.....
 .....
- 3.4 ด้านบุคลากร มีใครบ้าง มีรูปแบบอย่างไร.....
 .....
- 3.5 บริหารทั่วไป มีใครบ้าง มีรูปแบบอย่างไร.....
 .....
- 3.6 ข้อดีของหลักการมีส่วนร่วม.....
 .....
- 3.7 ข้อเสียของหลักการมีส่วนร่วม.....
 .....
- 3.8 โรงเรียนมีการทำหลักสูตรท้องถิ่นหรือไม่ / อย่างไร.....
 .....

4. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน

- 4.1 โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการหรือไม่
 ทำอะไรบ้าง.....
- 4.2 โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านงบประมาณหรือไม่
 ทำอะไรบ้าง.....

- 4.3 โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบุคลากรหรือไม่
ทำอย่างไรบ้าง.....
- 4.4 โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบริหารทั่วไปหรือไม่
ทำอย่างไรบ้าง.....
- 4.5 ข้อดีของการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน มีอะไรบ้าง.....
- .....

5. หลักการบริหารตนเอง

- 5.1 โรงเรียนมีการบริหารตนเองด้านวิชาการอย่างไร.....
- .....
- 5.2 โรงเรียนมีการบริหารตนเองด้านงบประมาณอย่างไร.....
- .....
- 5.3 โรงเรียนมีการบริหารตนเองด้านบุคลากรไปอย่างไร.....
- .....
- 5.4 โรงเรียนมีการบริหารตนเองด้านบริหารทั่วไปอย่างไร.....
- .....
- 5.5 ข้อดีของการบริหารตนเองมีอะไรบ้าง.....
- .....
- 5.6 ข้อเสียของการบริหารตนเองมีอะไรบ้าง.....
- .....

6. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

- 6.1 โรงเรียนมีการประกันคุณภาพในสถานศึกษาหรือไม่.....
- .....
- 6.2 โรงเรียนมีการตรวจสอบคุณภาพด้านวิชาการอย่างไร ใครเป็นผู้ปฏิบัติ
ผลที่ได้รับ.....
- .....
- 6.3 โรงเรียนมีการตรวจสอบคุณภาพด้านงบประมาณอย่างไร ใครเป็นผู้ปฏิบัติ
ผลที่ได้รับ.....
- .....
- 6.4 โรงเรียนมีการตรวจสอบคุณภาพด้านบุคลากรอย่างไร ใครเป็นผู้ปฏิบัติ
ผลที่ได้รับ.....
- .....

6.5 โรงเรียนมีการตรวจสอบคุณภาพด้านบริหารทั่วไปทำอะไร ใครเป็นผู้ปฏิบัติ
ผลที่ได้รับ.....

.....

6.6 ข้อดี.....

6.7 ข้อเสีย.....

6.8 โรงเรียนมีการประกันคุณภาพนอกจาก สมศ.หรือไม่.....

6.9 โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในหรือไม่.....

6.10 โรงเรียนมีฝ่ายตรวจสอบภายในหรือไม่.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

แนวทางการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Pibulsongkram Rajabhat University

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 38 วรรคสองและวรรคสาม ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 จึงกำหนดแนวทางการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ขอบข่ายสถานศึกษา (กฎกระทรวงข้อ 1)

สถานศึกษาที่ต้องดำเนินการสรรหาและเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย หรือหน่วยงานทางการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐ ยกเว้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์ การเรียน สถานศึกษาของเอกชน สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา

ข้อ 2 จำนวนคณะกรรมการ (กฎกระทรวงข้อ 1 และข้อ 2)

2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ให้มีคณะกรรมการจำนวน 9 คน

2.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไปให้มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน

ข้อ 3 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย (กฎกระทรวงข้อ 2)

- (1) ประธานกรรมการ (มาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ)
- (2) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
- (3) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน
- (4) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
- (5) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน
- (6) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
- (7) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่
  - สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน
  - สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 2 รูป หรือ 2 คน หรือ 1 รูป กับ 1 คน

(8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

- สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 คน
- สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน

(9) ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 4 คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 คุณสมบัติทั่วไป ประธานกรรมการและกรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้ (กฎกระทรวงข้อ 3)

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (3) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (5) ไม่เป็นคู่สัญญาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

ในกรณีผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ ผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตาม (5) ต้องออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบกิจการหรือการใด ๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 3)

4.2 คุณสมบัติเฉพาะ (กฎกระทรวงข้อ 4)

- (1) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง
  - (1.1) เป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น
  - (1.2) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ 4 (1))
- (2) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

ต้องเป็นครูซึ่งทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ 4 (2))

(3) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

(3.1) เป็นสมาชิกขององค์กรของชุมชน หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีสมาชิกรวมตัวกันไม่น้อยกว่า 15 คน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษาหรือท้องที่ตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาดังอยู่

(3.2) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ 4 (3))

(4) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า

(4.1) เป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น

(4.2) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น (กฎกระทรวงฯ ข้อ 4 (4))

(5) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นที่ทางราชการรับรองในพื้นที่ ได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ หรือผู้นับถือศาสนาที่ทางราชการรับรอง (ศาสนาที่ทางราชการรับรอง ได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์ - ฮินดู และซิกข์)

(6) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(6.1) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

(6.2) ไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่า 1 แห่งในเวลาเดียวกัน

ข้อ 5 วาระการดำรงตำแหน่ง

วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 7)

ข้อ 6 การพ้นจากตำแหน่ง

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

1.1 ตาย

1.2 ลาออก

1.3 คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ

1.4 ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับกรรมการประเภทนั้น

1.5 พ้นจากการเป็นพระภิกษุสงฆ์เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์

ข้อ 7 แนวทางการสรรหาและการเลือกกรรมการ

1.1 การสรรหาและการเลือกกรรมการที่เป็นผู้แทน

(1) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง

(ก) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสิทธิสมัครหรือเสนอชื่อผู้แทน ต้องเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น

(ข) การสมัครหรือเสนอชื่อ และการเลือกกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครองให้ดำเนินการ ดังนี้

1) ให้ผู้ปกครองนักเรียนสมัครหรือเสนอชื่อผู้ปกครองจำนวน 1 คน เป็นกรรมการตามใบสมัครหรือแบบเสนอชื่อที่สถานศึกษากำหนด โดยเสนอไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา

2) การสมัครหรือเสนอชื่อให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด

3) กรณีมีผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

(ค) เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครหรือเสนอชื่อ มีดังนี้

1) ใบสมัครหรือแบบเสนอชื่อผู้แทนที่สถานศึกษากำหนดพร้อมประวัติ

2) เอกสารทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ

3) เอกสารประกอบการตรวจสอบคุณสมบัติ ได้แก่ ทะเบียนนักเรียน

(2) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

(ก) ครูที่มีสิทธิ์สมัครหรือได้รับการเสนอชื่อจะต้องเป็นครูในสถานศึกษานั้น

(ข) การสมัครหรือเสนอชื่อ และการเลือกกรรมการที่เป็นผู้แทนครู ให้ดำเนินการ ดังนี้

1) ครูในสถานศึกษาสมัครหรือเสนอชื่อครู จำนวน 1 คน ในสถานศึกษา เป็นกรรมการสถานศึกษาตามใบสมัครหรือแบบเสนอชื่อที่สถานศึกษากำหนด

2) การสมัครหรือเสนอชื่อให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด

3) กรณีที่มีผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

(ค) เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครหรือเสนอชื่อมีดังนี้

1) ใบสมัครหรือแบบเสนอชื่อผู้แทนที่สถานศึกษากำหนดพร้อมประวัติ

2) เอกสารทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ

ในวาระเริ่มแรกให้ยกเว้นใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู จนกว่าคุรุสภาจะกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

(3) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

(ก) องค์กรชุมชนที่มีสิทธิ์เสนอชื่อกรรมการผู้แทนองค์กร ต้องเป็นองค์กรที่มีองค์กรประกอบ ดังนี้

1) เป็นชุมชนหรือองค์กรชุมชน หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีสมาชิก รวมตัวกันไม่น้อยกว่า 15 คน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวม อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

2) เป็นองค์กรที่มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษารับรอง

3) เป็นองค์กรที่มีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบล หรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนา ของนักเรียนในสถานศึกษาหรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่

(ข) การเสนอชื่อ และการเลือกผู้แทนองค์กรชุมชน ให้ดำเนินการ ดังนี้

1) ประธานหรือผู้บริหาร หรือผู้นำของชุมชนหรือผู้นำองค์กรชุมชนเสนอชื่อ ผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการองค์กรละ 1 คนตามแบบเสนอชื่อที่สถานศึกษากำหนด เสนอไป ยังผู้อำนวยการสถานศึกษา

2) การเสนอชื่อให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด

3) กรณีที่มีผู้ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา จัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

(ค) เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครหรือเสนอชื่อมีดังนี้

1) แบบเสนอชื่อผู้แทนที่สถานศึกษากำหนดพร้อมประวัติ

2) เอกสารทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตร ประจำตัวข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ

3) เอกสารประกอบการตรวจสอบคุณสมบัติ ได้แก่ หลักฐานทางทะเบียน ที่แสดงว่าองค์กรมีสมาชิกไม่ต่ำกว่า 15 คน หลักฐานที่แสดงถึงการดำเนินกิจกรรมขององค์กรที่ เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี หนังสือรับรองผลงานขององค์กรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ หลักฐานที่แสดงถึงการเป็นประธานผู้บริหารหรือผู้นำองค์กรของผู้เสนอชื่อ

(4) สรรพกรที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ก) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสิทธิ์เสนอชื่อผู้แทนองค์กร ต้องเป็นองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้อรับการจัดตั้งตามกฎหมายซึ่งสถานศึกษาตั้งอยู่

(ข) การเสนอชื่อ และการเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ ดังนี้

1) ให้ประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอชื่อผู้ที่ผ่านการพิจารณา ของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาเป็นกรรมการองค์กรละ 1 คนตามแบบเสนอชื่อที่ สถานศึกษากำหนด เสนอไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา

- 2) การเสนอชื่อให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 3) กรณีที่มีผู้ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

(ค) เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการเสนอชื่อมีดังนี้

- 1) แบบเสนอชื่อผู้แทนที่สถานศึกษากำหนดพร้อมประวัติ
- 2) เอกสารทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ

3) เอกสารประกอบการตรวจสอบคุณสมบัติ ได้แก่ บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีเป็นผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐและหรือบัตรประจำตัวประชาชนกรณีเป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

(5) กรรมการที่เป็นศิษย์เก่า

(ก) ผู้ที่มีสิทธิ์สมัคร หรือเสนอชื่อกรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่เคยศึกษาจากสถานศึกษาที่สถานศึกษานั้นรับรอง

(ข) การสมัครหรือเสนอชื่อ และการเลือกกรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า ให้ดำเนินการ ดังนี้

1) ให้ศิษย์เก่าของสถานศึกษาสมัคร หรือเสนอชื่อศิษย์เก่าของสถานศึกษานั้น จำนวน 1 คนเป็นกรรมการสถานศึกษาตามใบสมัครหรือแบบเสนอชื่อที่สถานศึกษากำหนด

2) การสมัครหรือเสนอชื่อให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด

3) กรณีที่มีผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

(ค) เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครหรือเสนอชื่อมีดังนี้

1) ใบสมัครหรือแบบเสนอชื่อผู้แทนที่สถานศึกษากำหนดพร้อมประวัติ

2) เอกสารทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อ

3) เอกสารประกอบการตรวจสอบคุณสมบัติ ได้แก่ ทะเบียนนักเรียน

(6) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหา และเลือกกรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ที่ทางราชการรับรอง (พุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์ - Bun และซิกข์) ให้ได้จำนวนตามขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน
- 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 2 311 หรือ 2 nu หรือ 1 รูป กับ 1 nu

7.2 การสรรหาและการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้ผู้ได้รับการสรรหาและเลือกให้เป็นกรรมการที่เป็นผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้อำนวยการสถานศึกษาร่วมกันสรรหาและเลือกผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นกรรมการ ตามวิธีการที่เห็นสมควรโดยสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ จำนวน 2 nu และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ให้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ จำนวน 7 nu (กฎกระทรวงฯ ข้อ 5 (4))

7.3 การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการ

ให้ผู้ได้รับการสรรหาและเลือกเป็นกรรมการผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้อำนวยการสถานศึกษาร่วมกันเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานกรรมการ 1 nu

ข้อ 8 ระยะเวลาดำเนินการ

1.1 ในวาระเริ่มแรก ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 10)

1.2 ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือกและแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายใน 90 วัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง 180 วัน จะไม่ดำเนินการก็ได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (กฎกระทรวงฯ ข้อ 8)

1.3 ในกรณีที่ประธานและกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่ภายใน 90 วันก่อนวันครบวาระ และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 8)

ข้อ 9 ขั้นตอนการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 9.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาประกาศการสรรหาและเลือกคณะกรรมการ
- 9.2 สถานศึกษาเปิดรับสมัครหรือรับการเสนอชื่อเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการแต่ละประเภท
- 9.3 สถานศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อ
- 9.4 สถานศึกษาประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้ารับการเลือกเป็นกรรมการแต่ละประเภท

9.5 สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้มีสิทธิ์เข้ารับการเลือกเป็นกรรมการแต่ละประเภทเลือกกันเองให้เหลือตามจำนวนที่กำหนด

ในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษาหรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงใกล้เคียงกับสถานศึกษาหรือในท้องที่ตำบลหรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น

สถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ครบองค์ประกอบตามกฎหมายกระทรวงนี้ การกำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการในแต่ละลักษณะ และประเภทของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป

9.5 สถานศึกษาดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

9.6 สถานศึกษาดำเนินการให้กรรมการร่วมกันเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานกรรมการ

9.7 ผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

9.8 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กฎกระทรวงฯ ข้อ 5 (6))

การดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการเพื่อเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน

ข้อ 10 ข้อเสนอแนะการดำเนินการสรรหา การเลือก และการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

1.1 บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(1) ประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 5)

(2) ดำเนินการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 5)

(3) เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการ และกรรมการต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแต่งตั้ง (กฎกระทรวงฯ ข้อ 5 (6))

(4) ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้เสนอชื่อผู้แทนองค์กรเข้ารับการสรรหาและเลือกให้เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนดังกล่าว

10.2 สารสำคัญของประกาศการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานแต่ละสถานศึกษา ควรประกอบด้วย

- (1) เหตุผลและอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศตามกฎหมาย
- (2) ตำแหน่งที่จะสรรหาและเลือก พร้อมทั้งคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะของตำแหน่งที่จะสรรหาและเลือก
- (3) วิธีการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
- (4) หลักฐานประกอบการสมัคร หรือการเสนอชื่อผู้แทนกลุ่มบุคคลองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) กำหนดการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้ารับการสรรหา เป็นกรรมการผู้แทนของกลุ่มบุคคลและองค์กร
- (6) กำหนดการให้ผู้แทนกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรแต่ละประเภทเลือกกันเอง เป็นกรรมการ
- (7) กำหนดการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการเลือก เป็นกรรมการจากผู้แทนกลุ่มบุคคลและองค์กรแต่ละประเภท

10.3 การดำเนินการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ ควรดำเนินการ ดังนี้

- (1) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสรรหา และการเลือกประธานกรรมการและกรรมการอาจแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานได้
- (2) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง
- (3) รับสมัครหรือรับการเสนอชื่อผู้แทนกลุ่มบุคคล หรือผู้แทนองค์กรเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการ
- (4) ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร หรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการตามแนวทาง ดังนี้
  - (4.1) ผู้แทนผู้ปกครอง ตรวจสอบจากทะเบียนนักเรียน
  - (4.2) ผู้แทนศิษย์เก่า ตรวจสอบจากทะเบียนนักเรียน
  - (4.3) ผู้แทนองค์กรชุมชน ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่อไปนี้
    - หลักฐานทางทะเบียนที่แสดงว่าองค์กรมีสมาชิกไม่ต่ำกว่า 15 คน
    - หนังสือการรับรองการดำเนินกิจกรรมขององค์กร ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

- หนังสือรับรองผลงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- หลักฐานแสดงถึงการเป็นประธาน หรือผู้บริหารหรือผู้นาองค์กรนั้นของผู้เสนอชื่อ

(4.4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ต่อไปนี้

- ในกรณีที่เป็นผู้บริหารหรือคณะผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ตรวจสอบจากบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้

- สำหรับข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย ให้ตรวจสอบจากบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้และหรือบัตรประจำตัวประชาชน

(5) จัดประชุมผู้แทนกลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อเลือกกันเองให้ได้ผู้แทนกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรแต่ละประเภทตามจำนวนที่กำหนด ซึ่งอาจดำเนินการโดยวิธีออกเสียงโดยตรงหรือลับหรือเปิดเผยตามความเหมาะสม

(6) จัดประชุมให้ผู้ได้รับการสรรหาจากกลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ และผู้อำนวยการสถานศึกษาร่วมกันสรรหา และเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้สมัครและบุคคลที่คณะกรรมการสรรหาข้างต้นเสนอชื่อให้ได้ จำนวน 2 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กหรือจำนวน 7 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ สำหรับวิธีการสรรหาและการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ที่ประชุมพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร

(7) จัดประชุมผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการทั้งหมด รวมทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษาร่วมกันเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คนเป็นประธานกรรมการ

10.4 บทบาทของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

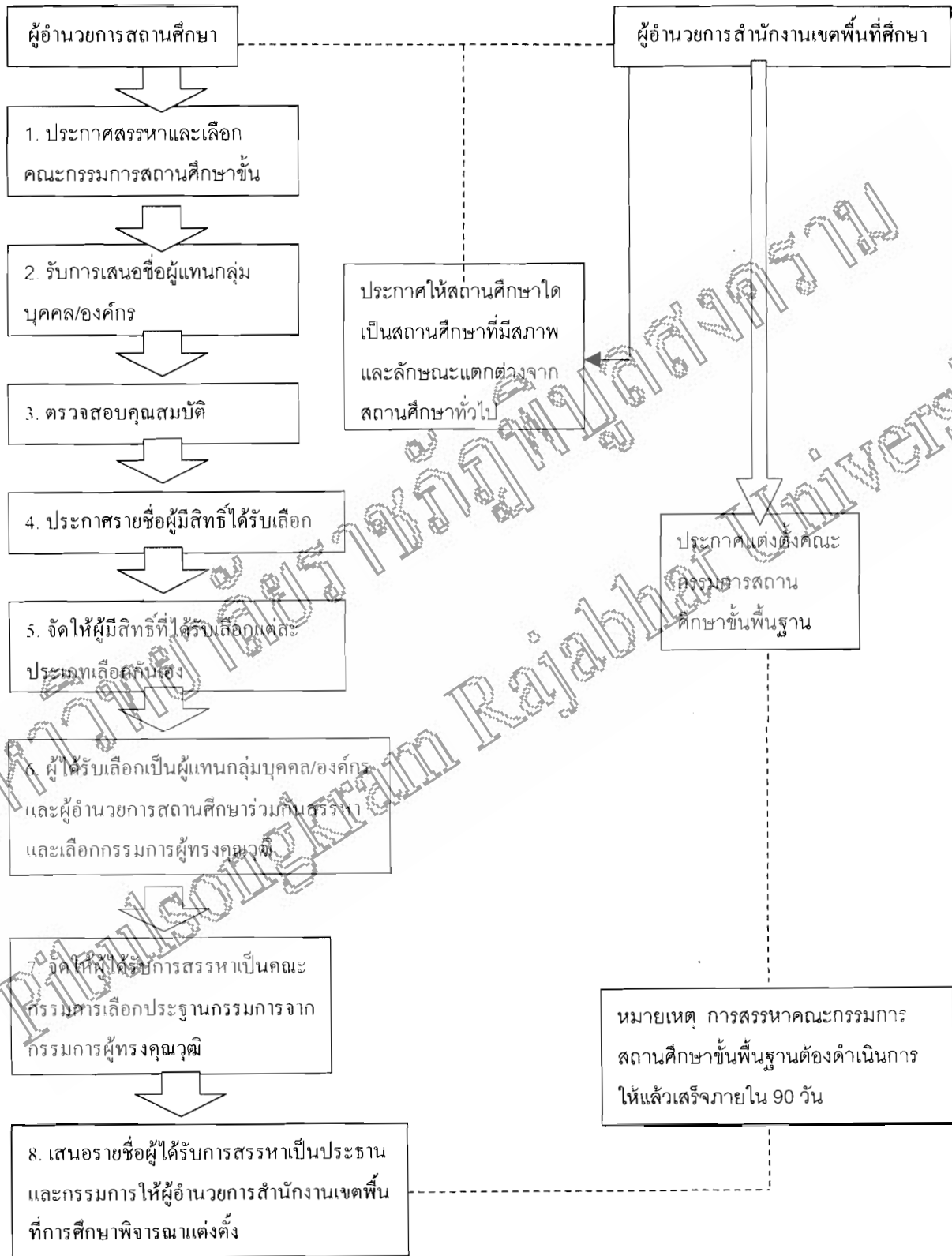
(1) ประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษาที่มีสภาพ และลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (กฎกระทรวงฯ ข้อ 9)

(2) พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 5)

ข้อ 11 อำนาจการตีความและวินิจฉัยปัญหา

ให้เลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการดำเนินการสรรหาการเลือกประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน

ปฏิทินการดำเนินงาน

ระยะเวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ภายใน 90 วัน นับ ตั้งแต่วันที่ กฏ กระทรวงใช้บังคับ	1. ประกาศการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการสรร หาและเลือกกรรมการ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานสรรหาและเลือก กรรมการเพื่อชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงาน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	4. ประชาสัมพันธ์การสรรหาและเลือกกรรมการให้ ประชาชน กลุ่มบุคคล และองค์กรต่าง ๆ ทราบ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	5. กลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ สมัครหรือเสนอชื่อผู้ แทนเข้ารับการเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาต่อ สถานศึกษา	กลุ่มบุคคลหรือองค์กร ต่าง ๆ
	6. ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อ	
	7. ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้ารับการเลือก	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	8. จัดประชุมผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการเลือกเป็น ผู้แทนกลุ่มบุคคลหรือผู้แทนองค์กรเพื่อเลือกกันเองให้ ได้ผู้แทนกลุ่มบุคคล	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	9. ดำเนินการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ ตามจำนวนที่ กำหนด	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	10. จัดประชุมผู้ได้รับการเลือกเป็นกรรมการทั้งหมด เลือกประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจาก กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	
	11. เสนอรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาเป็นประธาน กรรมการและกรรมการให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาพิจารณาประกาศแต่งตั้ง	

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถกำหนดระยะเวลาดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้จะ
ต้องดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงฯ มีผลใช้บังคับ

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในส่วนที่ได้กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับการ แต่งตั้งตามระเบียบนี้ จำเป็นที่จะต้องรับรู้บทบาทของตนเอง และรอบรู้ในเรื่องการจัดการศึกษาพอสมควรเพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพต่อการบริหารโรงเรียน รายละเอียดบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา มีดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : 2543 : 29-41)

1. กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของสถานศึกษา

นโยบาย และแผนพัฒนาสถานศึกษาเป็นเสมือน “เข็มทิศ” ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายปลายทางของความสำเร็จ ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาสถานศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเสนอปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีบทบาทที่ควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
1. จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย และการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา	1. ศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ และการวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จากเอกสารและแหล่งความรู้ต่างๆ
2. เสนอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	2. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการในการจัดทำร่างนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
3. นำเสนอร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	3. พิจารณา กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
4. นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม	

2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ก่อนสิ้นปีงบประมาณให้สถานศึกษานำนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษามาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณต่อไป ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาก่อน สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จะมีบทบาทควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
1. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	1. ศึกษานโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
2. นำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาและงบประมาณที่ได้รับ มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหา และความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น	2. พิจารณาเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการ	3. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี
4. ดำเนินการตามปฏิบัติการประจำปี	4. ให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
5. ประเมินผลการดำเนินการเป็นระยะ และนำผลมาแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	5. กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
6. สรุปผลการปฏิบัติตามปฏิบัติการประจำปี และรายงานผลตามที่ระเบียบกำหนด	

3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ คณะกรรมการสถานศึกษาจะช่วยเสนอแนะความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี จึงควรมีบทบาทควบคู่กับสถานศึกษา ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
1. ผู้รับผิดชอบงานวิชาการร่วมกับผู้ปฏิบัติการสอน ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง สภาพความต้องการของท้องถิ่น แหล่งความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำเสนอสถานศึกษาไว้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำสาระหลักสูตร
2. จัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	2. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ในสาระหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำ
3. เสนอเพื่อขอความเห็นชอบสาระหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น	3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาได้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. พัฒนารหัสหลักสูตร ให้สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

4. กำกับและติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา

การดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา Wnwi เมื่อสถานศึกษาดำเนินการไปแล้ว ผลของการดำเนินการเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ เป็นเรื่องที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องรับรู้ เพื่อจะได้นำมาช่วยสนับสนุนหรือแก้ปัญหาให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จึงควรมีบทบาทควบคู่กันไป ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2. สรุปรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้ทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3. พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาแนวทางการดำเนินการและปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 2. รับทราบรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 3. ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือแก้ปัญหาและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับผู้ปกครองของนักเรียน รู้สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี สามารถร่วมกับสถานศึกษากำหนดแนวทางที่จะทำให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึงและได้เรียนอย่างมีคุณภาพ จึงควรกำหนดบทบาทสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการของโรงเรียน 2. เกณฑ์เด็กทุกคนให้ได้เข้าเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี 3. ติดตามดูแล ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนให้มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ 4. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้เด็กได้เรียนจนจบหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินการในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการโรงเรียน 2. ประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไป และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา 3. สนับสนุน ช่วยเหลือเด็กที่ขาดแคลนหรือมีความต้องการช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้สามารถได้เรียนจนจบหลักสูตร

6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

สิทธิและความเสมอภาคในการที่เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจะต้องทำหน้าที่ควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
1. สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1. ศึกษาเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในท้องถิ่น เพื่อเสนอข้อมูลให้กับสถานศึกษา
2. จัดให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียนและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	2. สนับสนุนสิ่งต่างๆที่จะเป็นสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะต่างๆ
3. จัดทำสื่อ จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถเรียนอยู่ในสถานศึกษาอย่างมีความสุข	3. สนับสนุน ส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

กระทรวงได้กระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ให้สถานศึกษาดำเนินการได้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น คณะกรรมการสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหารงานของสถานศึกษา ข้อเสนอแนวทางในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จึงควรกำหนดบทบาทหน้าที่ควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> กำหนดแนวทางในการบริหารงานในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไปไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี นำข้อสรุปที่เป็นข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมทั้ง 4 ด้าน เสนอให้คณะกรรมการได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา ร่วมเป็นคณะทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้การบริหารงานและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนเป็นวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนทุกระดับ รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับของบุคคลในท้องถิ่น เป็นผู้ที่สามารถช่วยระดมทรัพยากรต่างๆ ทั้งภายในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น เข้ามาช่วยในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถที่จะเข้ามาช่วยเสริมสร้างการพัฒนาของนักเรียนได้ ในหลายๆด้าน จึงควรมีบทบาทควบคู่กับสถานศึกษา ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
1. เสนอแนวทางในการระดมทรัพยากรต่างๆ มาช่วยในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	1. ร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่างๆ ทั้งภายนอก และภายในท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ร่วมวางแผนในการดำเนินงานกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	2. ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่นด้านวิชาชีพในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน โดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอก
3. จัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ และวิชาชีพชุมชนและท้องถิ่น	3. สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาติ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน
4. จัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี และวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและชาติ	

9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และท้องถิ่น

คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้แทนของกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ บทบาทในฐานะกรรมการสถานศึกษาจะทำหน้าที่ตัวแทนของสถานศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน หรือองค์กรต่างๆ ให้เห็นความสำคัญของสถานศึกษา และนำสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเป็นอย่างดี บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษาจึงควรควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปที่ สะอาด ร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่ มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ โดยปรับปรุงห้องสมุด ห้องปฏิบัติการเรียนในวิชาต่างๆ การเรียนในวิชาต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะใช้ทั้งภายในสถานศึกษา และให้บริการบุคคลภายนอก เข้าไปร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> ประสานกับประชาชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและเป็นแหล่งที่จะให้บริการชุมชน ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถานศึกษา ประสานสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรภายนอกให้เห็นความสำคัญของสถานศึกษา และใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและเป็นแหล่งบริการชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน

10. ให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา เมื่อสิ้นปีสถานศึกษาจะต้องจัดทำสรุปรายงานการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบและเห็นชอบ รายงานต่อสาธารณชน ซึ่งสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา จึงมีบทบาทควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2. เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับทราบ และเห็นชอบให้รายงานต่อสาธารณชน 3. รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบโดยใช้สื่อต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ หรือสิ่งอื่นๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รับทราบและให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา 2. เสนอแนะเพื่อปรับปรุง รายงานผลการดำเนินงานประจำปีประจำปีให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน

11. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร

นอกจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ยังมีผู้นำของชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นอีกไม่น้อยที่ยินดีที่จะเข้ามาช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วม คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาและคณะกรรมการ เพื่อช่วยดำเนินงานในภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้ สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จึงควรมีบทบาทควบคู่กันดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. สืบรวจและจัดทำเนียบบุคคลที่มีความสามารถ และบุคคลตัวอย่างด้านต่างๆที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้รับการยอมรับจากสาธารณชน 2. เสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการตามภารกิจที่ระเบียบกำหนด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือคณะกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาตามความจำเป็นและควมเหมาะสม 2. ส่งเสริมสนับสนุนเป็นที่ปรึกษาให้คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้ อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยกิจกรรมของสถานศึกษา

12. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา นั้น ๆ

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากภารกิจที่ระเบียบกำหนดไว้ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่มีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น เรื่องนโยบายหรือเรื่องเร่งด่วนที่หน่วยงานต้นสังกัด ได้แจ้งให้สถานศึกษาปฏิบัติ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านั้นถ้าได้รับความร่วมมือ ได้รับความสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา จะทำให้งานในภารกิจของสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้รวดเร็วขึ้น สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จึงควรมีบทบาทควบคู่กัน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
1. นำนโยบาย แนวปฏิบัติหรือเรื่องเร่งด่วนที่หน่วยงานต้นสังกัดแจ้งให้สถานศึกษาได้ปฏิบัติเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ	1. รับทราบ ให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในกรณีดำเนินงานตามภารกิจที่หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานำเสนอ
2. ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา และ/หรือคณะทำงานเพื่อให้การดำเนินงานในภารกิจที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วง	2. ให้ความร่วมมือ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการในภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตรงงานที่ได้รับมอบหมายให้บังเกิดผลสำเร็จ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต

แนวคิดในการบริหารด้วยระบบคณะกรรมการ มีความเชื่อว่าการแก้ปัญหาและการตัดสินใจโดยคณะกรรมการจะกระทำได้ดีกว่าบุคคลคนหนึ่ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ยึดแนวคิดดังกล่าวโดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลักและสอดคล้องกับแนวโน้มของการบริหารและจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : 2546 : 107 - 109)

1. การให้ทุกส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษาโดยเฉพาะบทบาทของครอบครัวและต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษา

2. กระจายอำนาจให้คิดเอง ทำเองให้มากที่สุด เพื่อให้คนไทยคิดเป็นคิดชอบและเรียนรู้วิธีการปรับตัวเอง ปรับระบบให้เป็นการจัดการศึกษาที่มีการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ โดยการกระจายงานและกระจายความรับผิดชอบจากราชการส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษา ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาชน และโรงเรียน

3. โรงเรียนต้องมีอิสระในการบริหาร ทั้งนี้โรงเรียนเองก็ต้องเปลี่ยนให้ชุมชนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาโดยการให้ความรู้กับคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับงานการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก

4. สนับสนุนให้ชุมชน และท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง ส่งเสริมบทบาทของชุมชนและประชาคม

5. พัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐาน ให้มีสมรรถภาพที่ก้าวทันโลกบนพื้นฐานของอุดมการณ์แห่งความเป็นไทยร่วมกัน โดยนำภูมิปัญญาไทยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาและถ่ายทอดภูมิปัญญาไทยให้กลมกลืนกับวิถีชีวิตของชุมชน

6. ให้มีระบบตรวจสอบและส่งเสริมคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณวุฒิและคุณภาพครูทั้งระบบ เพื่อให้ครูและผู้บริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีระบบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและระบบจรรยาบรรณ มีการปรับระบบการผลิตและฝึกอบรมครู เปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับนักเรียนว่านักเรียนมีศักยภาพ สามารถที่จะเรียนรู้และสำคัญที่สุดในการบวนการของการศึกษา

7. องค์กรต้องมีปรัชญาหรืออุดมการณ์หลักเพื่อเป็นเป้าหมายทิศทางให้แก่ทุกภาคส่วน ในองค์กร ฝั่งฝ่ายนโยบายต้องยึดปรัชญาหรืออุดมการณ์ดังกล่าวในการกำหนดนโยบายให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม มีการกำหนดแผนพัฒนาองค์กรทั้งระยะสั้น และระยะยาว รวมทั้งมีการทบทวนแผนและนโยบายสม่ำเสมอ

8. องค์กรต้องมีระบบข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

9. องค์กรต้องมีระบบความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ ทั้งด้านประสิทธิภาพในการบริหาร จำนวนและคุณภาพของผลผลิตคือนักเรียน และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

จากแนวโน้มของการบริหารและจัดการศึกษาดังกล่าว คณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานจึงเป็นบุคลากรที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 มีประสิทธิภาพประสิทธิผลอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานคงจะต้องมีบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต ดังนี้

1. บทบาทในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่
 เป็นนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของชาติหรือของรัฐ และเงื่อนไขที่เป็นนโยบายของรัฐ
 เช่น กฎหมาย แผนการศึกษาและกฎ / ระเบียบต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ

1.1 การดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบาย เพื่อความเป็นเอกภาพของนโยบาย
 แห่งรัฐ อย่างไรก็ตาม วิธีการปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละคณะอาจมีความ
 หลากหลายได้ แต่ต้องนำไปสู่เป้าหมายผลงานหลักและมาตรฐานเดียวกัน

1.2 เน้นการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและผู้บริหาร
 ระดับสูงปฏิบัติให้มากที่สุด

1.3 เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของ
 สถานศึกษา เช่น อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจ และเพิ่มจำนวน
 ผู้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามต้องมีการทำความเข้าใจในการแบ่งขอบเขต อำนาจหน้าที่
 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันความสับสนใน
 การดำเนินงาน

2. บทบาทในการเป็นผู้ขับเคลื่อนผลักดันและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและผู้เรียน
 การที่สถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจและมีอิสระมากขึ้น คณะกรรมการสถานศึกษา
 ในฐานะฝ่ายบริหารของสถานศึกษาจะมีบทบาทในการบริหารมากขึ้นทั้งด้านงบประมาณ
 วิชาการ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารทั่วไป ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานจึงควรมีบทบาทในการเป็นกลไกสำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม
 อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดทางการศึกษา
 ของชาติ ทั้งนี้ ควรเป็นการดำเนินการภายใต้หลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และ
 ความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้

คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสามารถแสดงบทบาทเพื่อการส่งเสริม และพัฒนา
 คุณภาพผู้เรียนผ่านทางอำนาจการบริหารของคณะกรรมการทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหาร
 งบประมาณ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป เช่น กำหนดนโยบาย
 และแผนพัฒนาของสถานศึกษา การพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการประจำปีของ
 สถานศึกษา และเสนอแนวทางการระดมและจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ เป็นต้น

3. บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน

นอกจากบทบาทในการเป็นผู้ผลักดันและขับเคลื่อนให้มีการดำเนินการในฐานะฝ่ายบริหารของสถานศึกษาแล้ว บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และเป้าหมายยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของชาติ เช่น การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิจัยและพัฒนา และส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะ เป็นต้น

4. บทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีบทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลให้ สถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ควรมีการสร้างวัฒนธรรมและทัศนคติที่ถูกต้องต่อการกำกับ ติดตาม และประเมินผลว่าเป็นไปเพื่อการพัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงาน และคุณภาพของสถานศึกษา ไม่ใช่เพื่อการจับผิด จึงจะส่งผลให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ และเกิดการร่วมมือ ร่วมใจ พัฒนาสถานศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะ เพื่อการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสมเกียรติ โตประพันธ์
เกิดวันที่	17 พฤษภาคม 2496
สถานที่เกิด	ตำบลดงป่าคำ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	187/4 หมู่ 2 ตำบล พรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุดปราง
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านคุดปราง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
วุฒิการศึกษา	
พ.ศ. 2504	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดงป่าคำ จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2507	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทศบาล 1 ตะพานหิน วิทยาคาร จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2510	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางมูลนาก "ภูมิวิทยาคม" จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2512	ประกาศนียบัตรการศึกษา วิทยาลัยครูนครสวรรค์ จังหวัด นครสวรรค์
พ.ศ. 2522	พม. ศึกษาด้วยตนเอง
พ.ศ. 2526	คบ. (ภาษาอังกฤษ) สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัด พิษณุโลก
พ.ศ. 2547	คม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2515	ครูจัดวา โรงเรียนบ้านหนองตะเคียน จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2530	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนอ่อนนวิมลราษฎร์วิทยา จังหวัด กำแพงเพชร
พ.ศ. 2540	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านทุ่งทอง จังหวัดกำแพงเพชร
พ.ศ. 2545	ครูใหญ่ โรงเรียนบ้านคุดปราง จังหวัดกำแพงเพชร
พ.ศ. 2547	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุดปราง จังหวัดกำแพงเพชร